

Гендерна асиметрія в юридичній термінології

У статті розглядається процес елімінації граматичних та лексичних засобів сексизму у англійській юридичній термінології та заміни їх на гендерно-нейтральні терміни. Зокрема, звертається увага на механізм конструювання гендеру за допомогою маркованих суфіксів жіночого роду та їх функціонування у терміносистемі права англійської мови на сучасному етапі у рамках впровадження норм гендерно-коректної мови та впливу інших екстралінгвістичних факторів на зазначений процес.

Ключові слова: гендерно-маркований, гендерно-нейтральний, термін, фемінітатив, гендерна асиметрія

Постановка наукової проблеми, її значення та аналіз досліджень проблеми. На сучасному етапі низка теоретичних проблем гендерних досліджень у сфері лінгвістики потребують поглибленого вивчення, незважаючи на значне пожвавлення у цій сфері. Недостатнім є висвітлення питань, пов'язаних із мовою як засобом конструювання гендеру та застосування лінгвістичних методів до вивчення зазначеного процесу. Наразі зацікавлення науковців змістилися із впливу статі на комунікативну поведінку та використання мови до засобів, якими володіє мова для створення гендеру, типів дискурсу та частоти здійснення цього процесу, ролі екстра- та інтралінгвістичних факторів у ньому, явище імпліцитної передачі гендерних значень та проектування гендерної ідентичності, стилістичного опису цих механізмів. Традиційно теоретики феміністичної ідеології звертають значну увагу на нерівномірне представлення осіб різної статі – гендерну асиметрію у мові, яка зумовлена андроцентричним фіксуванням мовної картини світу [1, с.20-21] та представлена у мові як прономінальною транспозицією, так і зсувом в номінативній системі мови у бік утворення назв осіб чоловічої статі. З метою подолання гендерного сексизму було запропоноване свідоме реформування існуючих норм у мовній політиці багатьох країн. Вивченням питання реалізації гендеру у мові займалися Г.Цапро, Є.Грищенко, Г.Баришнікова, Є. Волгіна,

проте проблема представлення гендерної асиметрії у термінології та юридичній термінології залишається не достатньо дослідженою у вітчизняному термінознавстві.

Мета статті. Представлене дослідження має за мету перевірити ефективність функціонування гендерно-нейтральних варіантів політично-коректної норми в юридичному дискурсі сучасної англійської мови. В зв'язку із цим доцільним є вивчення лексичних та граматичних засобів маркування гендеру у терміносистемі права та їх функціонування на даному етапі часу.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Розкриття цього питання вимагає звернення до історії мови, оскільки, як зазначає О.Гріценко, зміст [гендеру] невід'ємний від культурно-історичної ситуації, в якій відбувається його виведення та інтерпретація. [2, с.10] У сучасній англійській категорія роду базується не на різниці між словами, а статями: чоловіки представляють чоловічий рід, жінки – відповідно жіночий, неістоти – середній рід, що із граматичної точки зору не конструює категорію роду. На противагу, у староанглійській, як і в латинській, грецькій та сучасній німецькій, рід іменника залежав від форм, якій іменник отримував у процесі відмінювання. Таким чином, слово *here* (армія) було чоловічого роду, *wynn* (радість) - жіночого, *wif* (жінка) - середнього, *wifman* (ще одне позначення жінки) - чоловічого, *mægden* (діва, дівчина) - середнього, *sunne* (сонце) - жіночого, *móna* (місяць) – чоловічого.[3] Прикметники теж мали категорію роду відповідно до іменника, із яким вони були пов'язані. Проте розвиток аналітизму в англійській мові призвів до порушення відмінювання слів та втраті родового протиставлення у назвах, перетворивши рід у приховану категорію. [4, с.29] У староанглійській існувало три пари суфіксів на позначення роду: 1) -a (чоловічий рід) / -e (жіночий рід) – *widuw-a* (*вдівець*)/ *widuw-e* (*вдова*); 2) -ere (чоловічий рід) / -estre (жіночий рід) – *spinn-ere* (*прядильник*) / *spinn-estre* (*прядильниця*); 3) відсутність суфіксу (чоловічий рід) / -en (жіночий рід) – *fox* (*лис*) / *fox-en* (*лисиця*). Усі ці позначення статі, за винятком деяких, зникли із мови. [3] Втративши фінальне -e, *widuw-e*

перетворилося на widow, в той час, widuw-a зараз має форму widow-er, де маскуліний суфікс -ere, що скоротився до -er, був доданий до основи widow. Суфікс -ere (-er) втратив своє значення на позначення чоловічого роду в усіх іменниках, окрім трьох widow-er, murder-er(вбивця), sorcer-er (чаклун), які мають пари жіночого роду widow, murder-ess(вбивця-жінка), sorcer-ess(чаклунка). [3]

Spinn-estre, яке зараз пишеться як spin-ster, майже втратило своє початкове значення, що лише формально закріплено у словниках. Так, у The Free Online Dictionary знаходимо три значення: 1) «*an unmarried woman regarded as being beyond the age of marriage*» (стара діва); 2) «*Law (in legal documents) a woman who has never married*» (незаміжня жінка); 3) «*Clothing, Personal Arts & Crafts / Textiles (formerly) a woman who spins thread for her living*» (прядильниця). [5] Така, на перший погляд, різка зміна значення пояснюється історичними обставинами, коли за часів англосаксів звичайним заняттям жінок було прядіння. Це закріпилося в аксіому, що жодна молода дівчина не може стати дружиною, поки не пошиє собі посаг. Звідси молодих дівчат називали spinner (spinster), а одружених жінок – wife відповідно, тобто «та, що напряла; була прядильницею» (англосаксонське слово wif від дієслова wyfan (wefan), сучасний відповідник - weave (прясти). В XIX столітті слово spinster перейшло до широкого вжитку, коли завдання прядіння було покладено на неодружених жінок, щоб виправдати їх утримання у родині. [6] Щодо використання слова як юридичного терміну, популярного у 1600 до початку 1900-х років [7], то згідно із статтею на сайті газети The Times термін було виведено із вжитку 5 грудня 2005 року у Великобританії, коли вступив у дію Закон про цивільне партнерство (Civil Partnership Act). Водночас із легалізацією одностатевого шлюбу було запропоновано замінити терміни bachelor та spinster на single (неодружений / на) у шлюбному праві. Термін було запозичено із шлюбозлучного права, де вже певний період часу він успішно функціонує замість divorced man / woman (розлучений / на). [8] Окрім консервативно-налаштованих кіл духовенства, ця інновація була розцінена як прогресивна,

оскільки до цього моменту жінка, яка ніколи не була одружена, підпадала під категорію *spinster* у свідоцтві про укладання шлюбу незалежно від свого віку. В деяких штатах Америки ще у ХХ столітті від жінки, яка купувала майно, вимагалось віднести себе до однієї із категорій *spinster*, *married woman*, *divorced woman*, *widow*. Це було зроблено в зв'язку із тим, що право жінки укласти контракти, розпоряджатися своїми прибутками та майном залежало від того, чи вона – одружена. [6] Варто зазначити, що сучасне вживання цієї лексичної одиниці викликає в уяві образ бездітної старомодною жінки середніх років, яка знаходиться у депресії і прагне бути такою ж, як інші «нормальні» жінки; вона за звичай сама чи живе із великою родиною; її вважають соціальною парією, яка перебуває у тіні інших. На фоні реалізації такого асоціативного ряду термін втрачає свою нейтральність та набуває негативної конотації, яка відіграє провідну роль в процесі детермінологізації мовної одиниці.

Spinster є виключенням із правила, де іменники, що закінчуються на *-ster*, за звичай позначають осіб чоловічої статі. При чому суфікс *-ster* набув значення неповаги, заниження оцінки – *gamester* (картяр, гравець), *trickster* (шахрай), *doomster* (песиміст), *huckster* (спекулянт), *roadster* (людина без місця проживання), *fraudster* (шахрай), *whipster* (молокосос, зарозумілий юнак), *tipster* (інформатор, особа, яка «зливає» інформацію про перегони, потенційні новини), *hipster* (неформал, людина, яка не підтримує загальноприйняті норми моралі), *mobster*, *gangster* (бандит, гангстер). Суфікс міг також додаватися до імен осіб, надаючи зменшувального значення та емоційно забарвлюючи слово.

Fux-en перетворилося на *vix-en*, яке, однак, позначає не лише самку лисиці: 1) «*A female fox*» (лисиця); 2) «*A cross, ill-tempered person; formerly used of either sex, now only of a woman*» (мегера, сварлива жінка). [6] Як зазначає Г.Цапро, у даному випадку спостерігається пейоризація лексичної одиниці шляхом «зниження значення нейтральних слів і водночасного відхилення у напрямку семантичного поля «жіноча категорія» через перенесення рис, притаманних тваринам на осіб жіночої статі. [9, с.271] Це єдине слово, де суфікс *-en* зберігся. У ХІV столітті він, як і інший англосаксонський фемінний суфікс *-e*, був

витіснений романським формантом *-ess*. Певний період часу між вище названим романським афіксом та англосаксонським *-ster* виникла боротьба за право закріплення у мові, про що свідчать поява таких гібридів на кшталт *songstress* (співачка), *seamstress* (швачка).

На сьогоднішній день чотири типи фемінних суфіксів романського походження існують у сучасній англійській, при чому лише три із них зустрічається в прошарку юридичної підмови. Суфікс *-ine* виступає формантом у таких фемінітивах як *vesere-ine* (віце-королева), *czar-ine* (цариця), *hero-ine* (героїня), що доволі опосередковано пов'язані із правничою тематикою. Перший у групі вище згаданих фемінних афіксів – суфікс *-a*, що характеризується втратою словотворчої здатності: *nullipara* (жінка, що не народжувала), *multipara* (жінка, що повторно народжує), *primigravida* (жінка, яка вагітна вперше), *puerpera* (породілля), *proposita* (жінка-пробанд, перша у передачі генетичного захворювання). Серед проаналізованих термінів, утворених за допомогою вище згаданого суфікса, зафіксовано переважну більшість термінів латинського походження із галузі акушерства, які проникають до юридичної терміносистеми, повністю зберігаючи своє медичне значення. Процес трансмісії в юридичну підмову відбувається із лексики сфери медичної недбалості, родових травм в зв'язку із її частим вживанням медичними працівниками. Проте частка поширення вказаних термінологічних одиниць є доволі незначною.

Суфікс *-trix* теж не можна вважати продуктивним. Він додався до основи іменника, що закінчується на *-or* , спровокувавши виникнення опозицій у чоловічих та жіночих номінаціях: *testator* (заповідач, спадкодавець) – *testatrix* (заповідальниця, спадкодавиця), *administrator* (розпорядник майна) – *administratrix* (розпорядниця майна), *mediator* (посередник) – *mediatrix* (посередниця), *persecutor* (переслідувач) – *persecutrix* (переслідувачка), *executor* (виконавець заповіту) – *executrix* (виконавиця заповіту), *heritor* (спадкоємець) – *heritrix* (спадкоємиця). З появою у 1975 році практичних рекомендацій щодо вирішення проблем вживання гендернодискримінуючої лексики (*Guidelines for*

Gender-Fair Use of Language) американською Національною Радою вчителів англійської мови, згідно яких рекомендувалося замінити гендерно-марковані номінації професії жінок на гендерно-нейтральні, деякі із вищезазначених пар виходять із ужитку. Услід за прийнятим документом, розпочався рух за впровадження норм гендерно-коректної мови в юридичному дискурсі. Як зазначає М. Дж. Моссман у статті «Вживання недискримінаційної мови у праві» (Use of Non-Discriminatory Language in Law) від 1995 року, на питання чому юрист повинен дотримуватися гендерно-нейтральної мови, існує три причини: 1) сприяти поширенню грамотності в юридичних виступах та документах; 2) виконувати вимоги професійної відповідальності; 3) гарантувати рівноправність в законах та конституціях. [10] Так, зокрема на сайті Департаменту юстиції Канади знаходимо низку вказівок щодо впровадження гендерно-нейтральної мови [11]. Рекомендується замінити терміни *administratrix* та *executrix* на відповідники із суфіксом *-or*. У зв'язку із цим важливо зазначити, що проникнення політично-коректного дискурсу до юридичної терміносистеми припиняється на рівні аргументації цього процесу. Процес реформування юридичної лексики в цілому визначається як повільний, що ще раз свідчить про його свідомий характер. Для прикладу, фіксується тенденція до паралельного використання із рекомендованими неконкретизованими відповідниками на *-or* вище згаданих термінів *administratrix* та *executrix*. У Merriam-Webster's Dictionary of Law, гендерно-нейтральний стиль якого підтверджується відсутністю гендерної прономінальної транспозиції *he – she*, подані дефініції цих двох термінологічних одиниць. [6] Окрім того, термін *administratrix* знаходимо у судових документах, датованих періодом 2001 – 2008 років, на юридичних блогах, покликаних надати правову допомогу громадянам у сфері майнового права, а також неспеціалізованих блогах довідкового характеру. Аналогічна ситуація спостерігається із терміном *executrix* та *testatrix*. Вживання подібних термінологічних одиниць є проявом консерватизму, притаманного юридичному дискурсу, що також відстежується у значному поширенні латинських та

французьких термінів, вираженні модальності за допомогою дієслова *shall*, яке вийшло із ужитку в інших підмовах сучасної англійської. Як підкреслює А.Бухараві (Bouharaoui), тенденція до консерватизму забезпечує безпеку та зручність. Застосування архаїчної термінології викликано потребою уникнути заморочливих змін, оскільки мова іде саме про юридичне лексичне значення. [12]

Певний консерватизм спостерігається і у застосуванні фемінітивів, утворених шляхом додавання останнього із згаданих романських суфіксів *-ess*. Це єдиний із фемінних формантів, який натуралізувався [3]: він приєднувався як до основи власних слів, так і до запозичень із романських мов, а також гнучко сполучувався із іменниками на *-er* – *slayeress* (жінка-вбивця), *adulteress* (учасниця адюльтеру (перелюбства), *fornicatress* (жінка-співучасниця блуду), *impostress* (самозванка) чи іншими коренями *guardianess* (жінка-опікун, страж), *constableness* (жінка-констебль або дружина констебля), *felonness* (небезпечна кримінальна злочинниця), *traitress* (державна зрадниця). Причину такої функціональності Дж. Несфілд вбачає у можливості вираження за допомогою подібних суфіксів романського походження ідей, на позначення яких англійська не володіла власними засобами творення, але у випадках співпадіння властивостей власних афіксів із запозиченими, деривативні можливості романських суфіксів було чітко обмежені колом основ романських слів. [3] З часом словотворча здатність суфікса *-ess* значно послабшала, що може бути пояснено відходом до гендерно-нейтральної лексики в офіційному стилі внаслідок пейоризації жіночих номінацій. Так, в юридичному дискурсі у 20-х роках ХХ століття було зафіксовано появу терміну *citess* на позначення громадянки міста [6]: *«citizen» became as common in Philadelphia as in Paris; and in the newspapers it was the fashion to announce marriages as partnerships between «Citizen» Brown, Smith, or Jones, and the «citess», who had been wooed to such an association.»* (Washington and the American Republic, Vol. 3., 1870) [13] Цікавим є те, що у деяких юридичних документах індійського варіанту англійської мови знаходимо новоутворення *clientess* (клієнтка), не

zareestrovannogo u slovnikakh: «*Under the instructions from and on behalf of my clientess Smt. Prema Sinha, W/o Shri K.K.Sinha, R/o N-91, Greater Kailash, Part-I, New Delhi-110048, I hereby serve you with the following notice:- That vide Lease Deed dated 08.11.2001, my clientess let out the premises as described below, for an initial period of three years which expired on 7th November 2004.*» [14]

Щодо вживання фемінітивів із формантом *-ess* у юридичній терміносистемі, слід відзначити, що ті термінологічні одиниці, які не вийшли із вжитку, стають частиною загальноновживаної лексики, де яскраво виражається їх нееквівалентність у емоційному, оцінювальному та експресивному значеннях стосовно парних лексичних одиниць на позначення осіб чоловічої статі. Це можна простежити на прикладах термінів *murderess* (вбивця) та *heiress* (спадкоємиця). В іншій статі від 30 червня 2010 року термін *murderess* покликаний привернути увагу до надзвичайної жорстокості злочинниці, що нанесла 193 колоті рани своєму чоловіку. [15] В огляді справи про розлучення термін *heiress* підкреслює винятковість жінки: «*The Supreme Court decided by eight justices to one to uphold a prenuptial agreement signed by Katrin Radmacher, a German paper industry heiress worth more than £100m, which was being challenged by Nicolas Granatino, her French ex-husband and former investment banker at JPMorgan.*» [16]

На противагу терміни *murderer* та *heir* є стилістично-нейтральними і можуть вживатися на позначення осіб будь-якої статі. Спрацьовує механізм включення в граматичний рід. Вторинність жіночих номінацій підкреслюється деривацією іменників жіночого роду від чоловічого (зрідка – від іменників, що позначають поняття), але не навпаки. Однією із причин закріплення чоловічого роду за нейтральними поняттями зумовлена історичними обставинами розвитку англійського суспільства, коли воно було «суспільством для чоловіків» із домінантою патріархату, що не могло не позначитися на еволюції англійської мови. [4, с.29] Асиметричні гендерні значення пов'язані із асиметричними соціальними позиціями чоловіка та жінки, як *master* (власник) та *mistress* (коханка; власниця). Деякі із цих пар ніколи не були повністю паралельними.

Так, термін *jointer* (фугувальний верстат) помилково вважають відповідником до *jointress* (удова, яка має право на вдовину частку спадщини). Останній було утворено від слова *jointure* – «*provision made by a husband for his wife by settling property upon her at marriage for her use after his death*» (вдовина частина спадщини) [5], що зрештою свідчить про відсутність чоловічого відповідника, обумовлену соціальним станом жінок в XVII столітті, коли термін виник. Наразі термінологічна одиниця є застарілою, оскільки у спадковому праві зникло поняття, яке вона позначала. Виходу жіночих номінацій із ужитку сприяють також політичні настрої, що проголошують курс на гендерну нейтральність. Проте цей процес позначений багатьма суперечностями. Так, релігійний дискурс характеризується догматизмом по відношенню до гендерних реформ. У ісламських країнах, де політика держави визначається канонами шаріату, гендерний паритет залишається майже недосяжним, що віддзеркалюється в англійському варіанті офіційного ділового стилю. Зокрема, у юридичному дискурсі функціонують гендерно-марковані терміни-синоніми *fornicatress* та *adultriss* (учасниця перелюбства), що вважаються архаїчними та некоректними в англійськомовних країнах.

Суфікс *-ess* може виступати у якості форманта назв професій. Як і в решті терміносистем, номінації престижних видів трудової діяльності відносяться як до жінок, так і до чоловіків, проте жіночого роду не мають. Тому зафіксований термін *solicitress* (жінка-адвокат, солісітор) є чи не єдиним відповідником чоловічої номінації. Традиційно вважається, що вживання фемінного суфіксу вказує на факт розділення за родовими ознаками будь-якої діяльності, а тому сприймається як ексклюзивне. Дехто із науковців притримується думки, що запропоновані гендерно-нейтральні заміни є відповідниками чоловічого роду [6], які, вживаючись на позначення жінок, підвищують їх статус та соціальне положення. Підтвердженням домінуючої маскулінності цих термінів є суфікс *-or* та історичні обставини функціонування термінів. Однак, ця думка не набула популярності і низка термінів на зразок *police officer* замість *policeman* та *policewoman* увійшли до повсякденного мовлення. Зміни торкнулися навіть

мовлення Конгресу США, який, підтверджуючи зростаючу кількість жінок у парламенті, видавав постанову у 2009 році, згідно якої chairperson має бути замінено на chair, а звертання he та his duties викинуті. У січні 2011 році Державний департамент США увів терміни parent 1 та parent 2 замість mother та father в аплікаційних формах на дитячий паспорт, визнаючи різні типи сімей.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Лінгвістичні реформи, які мають вплив на юридичну термінологію передбачають елімінацію не лише граматичних, але й лексичних засобів сексизму у мові та заміну їх на гендерно-нейтральні. На морфемно-семантичному рівні стереотипи, асоційовані із соціальними гендерними відносинами, представлені через деривацію жіночих номінацій шляхом додавання морфемних маркерів до загальнородових номінацій, найпопулярнішим із яких є суфікс *-ess*. На фоні загальної тенденції до вживання гендерно-нейтральної лексики в юридичній терміносистемі, завдяки притаманному їй консерватизму, процес лінгвістичних реформ є дещо сповільненим, спостерігаються зворотні тенденції різкого розмежування і протиставлення фемінного та маскулінного як в якісному (негативні та позитивні характеристики), так і в кількісному (домінування чоловічих номінацій) показниках, що призводить до гендерних асиметрій. Подальше вивчення зазначеної проблеми має перспективи у синхронічному підході дослідження термінології, а також у вузькоспеціалізованих терміносистемах окремих галузей права.

Джерела та література

1. Крістева Ю. Полілог / Ю.Крістева – Київ: Юніверс, 2005. – 480 с.
2. Гриценко Е. С. Язык как средство конструирования гендера: Автореферат дис. на соискание уч. ст. докт. филол. наук: 10.02.19 / Гриценко Елена Сергеевна. – Тамбов, 2005. – 48 с.
3. Nesfield John Collinson. English Grammar, Past and Present; with Appendices on Prosody, Synonyms, and Other Outlying Subjects [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL:
http://books.google.com.ua/books?id=QVSpro0t9lkC&pg=PA310&dq=ess+suffix&hl=uk&ei=11beTMi6KYuE4AaPyrwV&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=2&ved=0CC4Q6AEwAQ#v=onepage&q=ess%20suffix&f=false. – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013

4. Барышникова Г.В. Гендерные различия эмоциональной компоненты во французской художественной коммуникации (на материале литературы XVII-XX веков): дис. на соискание уч. ст. докт. филол. наук: 10.02.19 / Барышникова Галина Валерьевна. – Волгоград, 2004. – 211 с.
5. The Free Dictionary by Farlex [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.thefreedictionary.com/> – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013
6. Merriam-Webster Online [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.websters-dictionary-online.org/> – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013
7. Online Etymology Dictionary [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.etymonline.com/index.php?term=spinster>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013
8. Gledhill Ruth. New marriage rules to split with spinster and bachelor [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/uk/article548517.ece>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013
9. Цапро Г.Ю. Гендерна детермінованість пейоративного вокабуляру / Г.Ю. Цапро // Наукові записки. Серія «Філологічна». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 22-23 квітня 2010 року «Міжкультурна комунікація: мова-культура-особистість». – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія». – Вип. 14. – 2010.- 540 с.
10. Mossman, Mary Jane. Use of Non-Discriminatory Language in Law [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://heinonline.org/HOL/LandingPage?collection=journals&handle=hein.journals/ilp20&div=7&id=&page=> – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013
11. Gender-neutral Language [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.justice.gc.ca/eng/dept-min/pub/legis/n15.html>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013
12. Bouharaoui Adil. Some lexical features of English legal language [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.translationdirectory.com/articles/article1763.php> – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013
13. The Project Gutenberg EBook of Washington and the American Republic, Vol.3., by Benson J. Lossing [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.gutenberg.org/files/25889/25889-h/25889-h.htm>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013
14. In the High Court of Delhi at New Delhi. Subject: Property Dispute [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL:

<http://www.delhidistrictcourts.nic.in/Sep08/Inmacs%20Ltd.%20Vs.%20Prema%20Sinha.pdf>. –

Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013

15. Jeffrey Wright – Convicted Murderess Susan Wright Faces New “Sentencing Phase” October 15, 2010 – Update- Jury Shaves 5 Years Off Original Sentence – Sends Her Back to Prison [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://cmm.lefora.com/2010/06/30/jeffrey-wright-convicted-murderess-susan-wright-fa/>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013

16. UK court upholds prenuptial deal for heiress [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.ft.com/cms/s/0/b0624326-dc2a-11df-a9a4-00144feabdc0.html#ixzz1NAb0kVQd>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 22.10.2013

Лысенко Ольга. Гендерная асимметрия в юридической терминологии. В статье рассматривается процесс элиминации грамматических и лексических способов сексизма в английской юридической терминологии и замены их на гендерно-нейтральные термины. Проблема изучается в аспекте конструирования гендера с помощью маркированных суффиксов женского рода (*-a*, *-ster*, *-ess*, *-trix*), их продуктивности, функционировании феминитативов в терминосистеме права английского языка, их гендерной интерпретации в рамках правового дискурса на современном этапе, влиянии внедрения норм гендерно-корректного языка в англоязычных странах и других экстралингвистических факторов на обозначенный процесс. В статье доказывается, что существующие гендерные отношения и стереотипы в обществе влияют на терминосистему права как неотъемлемую часть социальной деятельности человека, а также опровергается положение об исключительном гендерно-нейтральном характере юридической терминологии английского языка.

Ключовые слова: гендерно-маркированный, гендерно-нейтральный, термин, феминитатив, гендерная асимметрия

Lysenko Olha. The Gender Asymmetry in the Legal Terminology. The article is dedicated to the elimination process of the grammar and lexical methods to mark sexism in the legal English terminology and introduction of the gender neutral terms. The problem is studied in the aspect of the gender construction by means of the marked feminine suffixes (*-a*, *-ster*, *-ess*, *-trix*), their productivity in the new terms' formation, functioning of the femininitive terms in the legal English term system, its gender interpretation in the framework of the legal discourse at the modern period of time, the influence of the gender correct language norms on the above mentioned process as well as the impact of extra linguistic factors on it. It is proved in the article that the present gender relationship and stereotypes affect the legal English term system as being an unalienable part of the human's social activity. It is also refuted that the gender neutral character of the legal English term system is its immanent feature.

Key words: gender marked, gender neutral, term, femininitive, gender asymmetry